

Verspreiding jodiumtabletten

Factsheet

Bij een groot kernongeval kan radioactief jodium vrijkomen. Jodiumtabletten voorkomen dat het lichaam radioactief jodium opneemt. Om kostbare tijd bij een ongeval te besparen, deelt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in oktober 2017 jodiumtabletten uit. Zo heeft de juiste doelgroep de jodiumtabletten altijd en direct bij de hand. Zo is Nederland nog beter voorbereid op een mogelijk kernongeval.

Definities

Jodiumprofylaxe: het preventief slikken van jodium (tabletten) om de opname van radioactief jodium in de schildklier zoveel mogelijk te voorkomen.

Predistributie: het uitdelen van jodiumtabletten aan vooraf bepaalde doelgroepen zonder dat er een acute dreiging is van een kernongeval.

Nooddistributie: het uitdelen van jodiumtabletten bij een concrete dreiging van een kernongeval aan mensen die (nog) geen beschikking hebben over jodiumtabletten.

Doelgroep: de mensen die baat hebben bij de beschermde werking van jodiumtabletten.

Stand van zaken

De Rijksoverheid vindt het belangrijk dat Nederland goed is voorbereid op een groot kernongeval.

Daarom heeft de minister van Economische Zaken op **2 juli 2014** aan de Tweede Kamer gemeld dat jodiumprofylaxe in grotere regio's moet worden voorbereid (harmonisatiebesluit). Dit besluit is in lijn met de uitgangspunten van het Internationaal Atoom en Energie Agentschap (IAEA). Nederland kan daardoor, op het moment dat een kernongeval plaatsvindt, dezelfde maatregelen nemen als onze buurlanden.

Daarnaast heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op **12 juli 2017** besloten om de distributie van jodiumtabletten in oktober 2017 te laten plaatsvinden (uitvoeringsbesluit). Dat betekent dat de nationale noodvoorraad jodiumtabletten, die Nederland sinds 1987 onderhoudt, direct onder de doelgroep wordt verspreid. Hierdoor hoeven de jodiumtabletten niet meer grootschalig te worden verspreid tijdens een kernongeval. Dat scheelt de hulpdiensten veel kostbare tijd. Een van de lessen van de ramp in Fukushima (Japan). De jodiumtabletten zullen per post worden verzonden. Het gaat hierbij om ongeveer 1,2 miljoen huishoudens in Nederland.

In de week van **3 oktober 2017** wordt de verspreiding van jodiumtabletten via huis-aan-huisbladen en online media aangekondigd.

Voorbeeldadvertentie verspreiding jodiumtabletten

De verspreiding van de tabletten begint in de week van **9 oktober 2017**. Naar verwachting duurt de verspreiding van de tabletten in totaal twee weken.

Doelgroepen jodiumprofylaxe

Voor de eenmalige verspreiding van jodiumtabletten zijn twee doelgroepen te onderscheiden:

1. Mensen tot en met 40 jaar, die binnen een zone van 0-20 kilometer (hemelsbreed) rondom een kerncentrale wonen.
2. Kinderen tot 18 jaar, die binnen een zone van 20-100 kilometer (hemelsbreed) rondom een kerncentrale wonen.

Let op: rondom de kerncentrale Emsland (Duitsland) geldt een andere kilometerbepaling. Hier gelden (hemelsbreed) de afstanden 0-25 kilometer en 25-100 kilometer.

Zwangere vrouwen (alle leeftijden) behoren ook tot de doelgroepen die over jodiumtabletten moeten beschikken. Tijdens een groot kernongeval moeten zij de jodiumtabletten innemen ter bescherming van het ongeboren kind. Zwangere vrouwen kunnen **eind oktober 2017** de jodiumtabletten kopen bij apotheken en drogisterijen.

De reden waarom voor de verschillende leeftijdscategorieën is gekozen, heeft te maken met het volgende:

- Hoe ouder iemand is, hoe kleiner de kans is op het ontstaan van schildklierkanker als gevolg van blootstelling aan radioactief jodium dat vrij kan komen bij een kernongeval.
- De risico's op bijwerkingen bij het innemen van jodiumtabletten nemen toe naarmate mensen ouder worden. Denk daarbij aan de ontwikkeling van allergieën of problemen met de schildklier.

Bij een kernongeval neemt het risico op besmetting met radioactief jodium af naarmate mensen verder van een kernreactor wonen. Daarbij geldt in het algemeen het volgende:

- Hoe verder van de plaats van het mogelijke ongeval, hoe minder de blootstelling aan radioactieve stoffen.
- Kinderen tot 18 zijn het kwetsbaarst voor radioactief jodium. Daarom geldt voor hen het grootste distributiegebied.
- Mensen tussen de 18 en 40 jaar hebben minder kans op het ontwikkelen van schildklierkanker door radioactief jodium dan minderjarigen. Zij krijgen enkel jodiumtabletten in de 0-20 kilometer zone rondom een kerncentrale.

Figuur 1
Richtlijn leeftijd en kilometerbepaling per kernreactor*

Locatie kernreactor	Type kernreactor	(0 t/m 40 jaar en zwangeren)	(0-18 jaar en zwangeren)
Nederland			
Borssele	Kerncentrale	0-20 km	20-100 km
Delft	Onderzoeksreactor	nvt	0-0,5 km
Petten	Onderzoeksreactor	nvt	0-3 km
België			
Doel	Kerncentrale	0-20 km	20-100 km
Mol	Onderzoeksreactor	0-20 km	nvt
Tihange	Kerncentrale	nvt	20-100 km
Duitsland			
Emsland	Kerncentrale	0-25 km	25-100 km

* **Ter informatie:** Als de 0-20 of 20-100 kilometer zone dwars door een gemeente loopt, worden in de hele gemeente tabletten verspreid.

Predistributie jodiumtabletten

Dicht bij de kerncentrales Borssele, Doel, Emsland en de onderzoeksreactor Petten zijn al jodiumtabletten verspreid. Daar krijgen mensen niet opnieuw jodiumtabletten.

In de bredere zones rondom de kerncentrales Borssele, Doel, Tihange en Emsland krijgen alle gezinnen met kinderen tot 18 jaar jodiumtabletten thuisgestuurd. De 0-0,5 kilometer zone rondom de onderzoeksreactor in Delft heeft geen woonwijken. Binnen dit gebied worden dan ook geen jodiumtabletten verspreid.

In totaal krijgen ongeveer 1,2 miljoen huishoudens de jodiumtabletten binnen twee weken thuis. Elk van deze huishoudens ontvangt (op naam) een verzegeld kartonnen aanbiedingsdoosje met daarin de jodiumtabletten (10 stuks) en een informatiebrochure.

Daarnaast zijn huisartsen, verloskundigen en gynaecologen geïnformeerd over de werking en verkrijgbaarheid van jodiumtabletten bij apotheken en drogisterijen.

Ook bijzondere locaties zoals scholen, kinderopvanglocaties of hulpdiensten kunnen straks jodiumtabletten in voorraad opslaan. De veiligheidsregio's kunnen locaties aanwijzen waar noodvoorraden beheerd mogen worden.

Tijdens de predistributie (en daarna) zal alle informatie over de verspreiding, verkrijgbaarheid en werking van jodiumtabletten terug te vinden zijn op: www.waaromkrijgikjodiumtabletten.nl.

Nooddistributie jodiumtabletten

De veiligheidsregio's die geheel of gedeeltelijk in de 0-100 kilometerzones van de kernreactoren vallen, bereiden zich voor op nooddistributie ten tijde van een groot kernongeval.

Het gaat dan om (eenvoudige) voorzieningen waar mensen, wanneer er nog voldoende tijd is, alsnog jodiumtabletten kunnen ophalen. Deze voorzieningen zijn bijvoorbeeld bedoeld voor toeristen of mensen die de jodiumtabletten zijn kwijtgeraakt. De betreffende veiligheidsregio's kunnen daarbij gebruik maken van een landelijk modelplan, zodat nooddistributie ook zoveel als mogelijk uniform kan plaatsvinden.

Betrokken partners

- Veiligheidsregio's, GGD'en en gemeenten
- Apotheken en drogisterijen
- Gynaecologen en verloskundigen
- Huisartsen en internisten
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu
- Ministerie van Economische Zaken
- Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
- Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum
- Instituut Fysieke Veiligheid

Werking jodiumtabletten

Het menselijk lichaam slaat jodium op in de schildklier. De schildklier regelt de stofwisseling in het lichaam.

Als radioactief jodium wordt opgeslagen in de schildklier, kan het op termijn zorgen voor schade aan de schildklier. Dat verhoogt de kans op schildklierkanker.

Het preventief slikken van jodiumtabletten zorgt ervoor dat de schildklier verzadigd wordt met stabiel jodium. Hierdoor wordt het radioactieve jodium dat mensen binnenkrijgen niet opgeslagen in de schildklier, maar juist uitgescheiden.

De jodiumtabletten moeten alleen worden ingenomen op het moment dat de overheid dit adviseert. Let op: zo'n advies kan ook slechts voor een gedeelte van de doelgroep gelden.

Als de jodiumtabletten worden ingenomen voordat blootstelling aan radioactief jodium plaatsvindt, wordt de opname van radioactief jodium maximaal geblokkeerd. De schildklier is dan beschermd.

Inname van jodiumtabletten na contact met radioactief jodium heeft een minder groot effect doordat al enig radioactief jodium door de schildklier kan zijn opgenomen.

Dit is een uitgave van

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bezoekadres

Parnassusplein 5 | 2511 vx Den Haag

Postadres

Postbus 20350 | 2500 EJ Den Haag

Telefoon 070 340 79 11

Telefax 070 340 78 34

www.rijksoverheid.nl

augustus 2017